

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoara, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Coârul (Buteni), Codru (Lușă), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Dojna, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgetana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hașegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceațarul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Gorniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. d. impr. și păstrare (Ily-mare), Riuireana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Să ne cunoaștem.

Consiliul Dirigent Român s'a stabilit în orașul nostru și și-a început din primul moment lucrările speciale, ocupat fiind în acelaș timp cu lucrările cele mai grele, ca instalare și organizația internă. Noi, cari vedem înaintea ochilor greutățile și energiile în luptă cu acele greutăți, nu aflăm nici un rezon de impaciență, ca alții, cari încearcă să-și arete nemulțămirea într'o direcție sau într'alta. Înțelegem nerăbdarea unora, cari așteaptă deslegarea momentană a tuturor chestiunilor încurcate de guvernele multor secolii, sau, dacă nu chiar deslegarea tuturor problemelor, cel puțin a acelor, cari îi preocupă în deosebi pe respectivii. Nerăbdarea acestor oameni, dacă ei sunt de bună credință, își poate afla explicarea în dorința de a prefăce ca prin farmec, cât mai curând, ca într'o poveste frumoasă, tot ce a fost rău. Sunt însă alții mai puțin pretențioși, cari, pentru a arăta aparența realității, așteaptă dela Consiliul Dirigent să funcționeze, cel puțin din primul moment ca și un guvern deplin organizat. Nici mai mult, nici mai puțin, decât o organizație momentană și absolut perfectă se cere din partea acestor impacienți, dacă li se permite să treacă cu vederea cele mai elementare condiții firești.

Cătră aceștia din urmă am avea și noi un cuvânt. Nu le putem zice: «Aveți puținică răbdare», pentru că s'ar supăra și noi tocmai în mijlocul evenimentelor de azi, ne putem lipsi de un astfel de lux de sentimente.

Le putem însă zice cu tot dreptul: «Puneți și voi mână de ajutor».

Este datorința fiecărui Român să sprijinească sincer și devotat Consiliul nostru dirigent, însărcinat cu agendele de guvern al nostru. Astăzi toți, fără deosebire, avem datorința sfântă să fim guvernamentali pentru consiliul nostru dirigent. Mai mult, avem datorința să le dăm concursul firesc până și în dorințe sau intențiuni.

Să zicem organizația momentană. Ce se poate face, ceva firesc, perfect și definitiv? Tehnica modernă răspunde: *numai o fotografie la moment*. Ce s'ar putea pretinde mai mult decât atât, e problema altor momente. Dar fără fotografia momentană a puterilor noastre împrăștiate în toate colțurile ascunse ale Ardealului, nici nu se poate dori acea organizație momentană.

Sau, care este punctul pe i? Chiar și mai înainte de a se face publicațiuni prin gazete, tot omul e dator să se anunțe în scris la Consiliul Dirigent Român din Sibiiu, să deie un semn de viață toți bărbații noștri specialiști de toate categoriile: funcționari, experți, profesori, medici, comercianți mari și mici, meseriași de orice fel de meșteșug; sunt resorturi pentru tot felul de afaceri și avem nevoie să ne cunoaștem.

În fine, noi considerăm Consiliul nostru dirigent, ca o mamă dulce a tuturor; prin urmare copilul, care nu plânge, nu se alăptează, iar copilul, care doarme, nu se scutură din leagăn, ci mama așteaptă să deie un semn de trezire.

Una nu o înțelegem bine. Anume tot străinii sunt, cari caută mai cu zor Consiliul nostru cu mărunțișurile lor. Oare de ce?

V. V.

Munca și răsplata ei integrală.

În baza argumentelor istorice explicate, cum nu se poate mai clar, Dl V. Goldiș, actualul nostru șef la resortul cultelor, a stabilit în fața măritei Adunări Naționale dela Alba-Iulia, spiritul timpului pentru noua eră, ce o începem, arătând, că civilizațiunea pretinde, să punem la fundamentul noului nostru stat: *munca și răsplata ei integrală.*

Cu alte cuvinte, istoria nu mai garantează de viitorul unui stat, care s'ar abate dela această pretențiune de viață socială.

La această enunțare, delegații poporului întreg au aprobat cu tărie glasul istoriei. Poporul nostru în general a fost un popor muncitor și răsplata muncii acestui popor a întârziat prea mult.

E clar. Dacă vine geniul istoriei și depune înaintea poporului muncitor mărturisire despre răsplata deplină, acesta e crezul bine venit lumii viitoare.

S'au auzit aprobări furtunoase la apoteoza muncii. Fără contraziceri, fără condiții. Nu încapă nici o îndoială, că orice persoane singuratece sau grupe și coalițiuni ar mai încercă să lucreze contra acestui postulat istoric, se vor strivi sub greutatea vremilor sose.

De azi încolo are să se pună de-o parte a cumpenei munca și de altă parte răsplătirea ei, iar limba cumpenei să arete exact egalitatea.

Se va zice, că Românul știe de multă vreme, ce însemnează aceasta. Noi știm, ce-l așteaptă pe omul prins cu *ocaua mică*. Știm să simțim imediat pe cel ce ne măsură cu lipsă. Mult am avut să suferim în privința aceasta dela alții, cari, nu numai că nu ne-au răsplătit munca (fie și cu lipsă) ci din contră, ne-au răsplătit binele cu rău.

Dar munca e de multe feluri, apoi altceva e a primii și altceva e a măsură însuși răsplata. Aici urmează tăcerea viitorului. În epoca de aur a mercantilismului, spre pildă, cea mai căutată floriceică eră ocupațiunea de a mijloci sau de a exoperă funcțiuni de stat pe seama celor groși la pungă.

Cum aş zice, mi-ar trebui și mie vre-un post de controlor, ori de casșar, fie chiar și de secretar sau de șef de secție, dacă nu s'ar putea tocmai de primar sau de subprefect, ori așa ceva. Tu ai legături bune de prietinie pe la ministeriu, n'aş vrea să te ostenești gratis. Atunci tu, ca prietin bun, îmi mărturisești sincer, că afacerea este foarte grea, că trebuie să dai la unul o mie, la altul cinci sute, la al treilea iarăși o mie, apoi mai așteaptă și Ilie. E o muncă nespuse de obositoare, dar, fiindcă mă

iubești, o vei face, și natural, că eu am să-ți răsplătesc munca pe deplin.

Oare despre o astfel de muncă și despre o astfel de răsplată integrală vorbește azi istoria? Oare protecționismul și sinecurismul nu s'au acoperit totdeauna cu mantaua muncii și a răsplătirii depline?

Altă floriceică: eu sunt, să zicem, notar public, și am atâtea legi, atâtea ordinațiuni pe cap, încât abia mai răslesc să subscriu la contracte, iar scriitorul acesta, care n'are nici măcar bacalaureatul, îmi cere mereu urcare de salariu. Pe baza principiului răsplătirii depline a muncii, după-ce m'am ostenit ani de-arândul să-mi obțin cancelaria mea, sunt îndreptățit să pășesc și ca șef, foarte energic, contra scriitorului. Când colo, scriitorul are altă cumpănă în mână. El vede, că toate lucrurile le face el singur, și dl notar n'are decât să încasseze banii. În acelaș timp scriitorul n'are decât să flămânzească. Exemplele sunt nenumărate, și într'alte cancelarii și într'alte birouri. Ba chiar și în fabrici.

Să mărturisească istoria, a cui e dreaptă cumpăna. Zeița dreptății eră legată la ochi; ea va fi silită să-și mai astupe și urechile, ca să nu-i mai răsplătească fiecăruia, după osteneala: altuia.

Marea Adunare Națională a primit și cu evlavie revelațiunea despre răsplătirea integrală a muncii, ca temelie viitorului nostru stat.

Destul de rău va fi de aceia, cari n'ar vrea să înțeleagă glasul vremii, pentru că fiecare stupar român știe bine, că din stupul plin de trântori nu se scoate miere. Iar ce privește albinele lucrătoare, ele au voie să se folosească de acele lor. Istoria, care a dărâmat statele privilegiaților sinecuriști, n'a amenințat pe nimeni, ci a cetit la Alba-Iulia sentința de moarte a leneșilor, cu sau fără diplome, fără considerare la ranguri.

V. V.

Ce perde Ungaria economicește?

Am arătat în Nr. nostru precedent, ce câștigă economicește România prin unirea Ardealului, Banatului și a teritoriilor românești din țara ungurească, decretată la Alba-Iulia.

În cele următoare arătăm, pe baza unor isvoare maghiare, ce perde Ungaria economicește, prin anectarea diferitelor părți din corpul ei la statul român, ceho-slovac și la sârbi.

Abstracție făcând de județele din vestul țării, ce le reclamează pentru sine Austria germană și de pretenșiunile rutenilor — Ungaria pierde în total 36 de județe.

Pe teritoriul acestor 36 de județe au fost cultivate în anii 1911, 1912, și 1913:

teritor reclamat:	grâu	săcară	orz	porumb
de Români	936,100	129,400	178,600	1.070,800 jug.
de Ceho-Slovaci	378,200	286,700	578,300	99,400 „
de Sârbi	1.466,700	39,300	95,000	1.368,300 „
total	2.781,000	455,400	852,500	2.538,500 jug.

Pe teritoriile acestea s'au produs în mediu, în anii 1911, 1912 și 1913, în măști metrice:

teritor reclamat:	grâu	săcară	orz	porumb
de Români	12.296,500	1.899,400	3.194,300	5.737,000
de Ceho-Slovaci	2.987,300	2,102,300	4.930,500	893,000
de Sârbi	11.196,500	349,300	830,800	15.835,300

Valoarea exprimată în bani a acestor 62 milioane măști metrice de cereale este, calculată marea metrică numai cu K 50, K 3·1 miliarde pro an.

Cifra populației, celor 36 de județe, ce perde Ungaria este, după statistica oficială din 1913 de 8.400,000 de suflete, sau 44·2% a populației totale.

Afară de pământul arător, de peste 6 milioane hectare, Ungaria mai perde păduri întinse, cu areal de 4.871,000 hectare, apoi prețioase și bogate mine de cărbuni, minerale și sare și neprețuibile izvoare de gaz metan.

Bancnotele în franci și lei emisiune germană.

Germanii, precum se știe, au emis aproape în toate țările, ce le-au ocupat, resp. ținut ocupate timp mai îndelungat bancnote proprii, în scop de a înlesni circulațiunea. Bancnotele acestea sunt cunoscute sub numirea de franci sau lei germani.

În Belgia d. ex. a funcționat ca bancă de stat germană, investită cu dreptul de a emite bancnote, banca «Société Générale de Belgique», care în aceasta calitate a emis bancnote în sumă de aproape două miliarde. Bancnotele acestea conform unei hotărâri a guvernului belgian, se consideră acum întru toate ca echivalente cu bancnotele emise de Banca Națională a Belgiei.

În interval de 3 luni dela publicarea păcii definitive în monitorul oficial a Belgiei bancnotele emise de «Société Général de Belgique» trebuie schimbate cu bancnote a Băncii Naționale a Belgiei. Asemenea se vor răscumpăra, până la un anumit termen, care de altcum încă nu este fixat, bancnotele în Marce, aflătoare în circulațiune și anume cu cursul de 125 franci pentru 100 Marce.

Paguba, ce va rezulta din aceasta operațiune Germania trebuie să o restituie guvernului belgian, la ceea-ce va fi obligată prin tratatul de pace.

În mod analog, se crede, că va urma și răscumpărarea Leilor germani, emiși din încredințarea administrației militare germane, de «Banca Generală Română», suma cărora precis nu este cunoscută.

CRONICĂ.

Necrolog. *Mihail Ganea*, contabil la «Venețiana», casă de economii, soc. pe acții în Veneția de jos, a încetat din viață la 2 Decembrie st. n.

Teritoriul României mari. Prin alipirea Ardealului, Bănătuului și a teritoriilor românești din Ungaria, apoi a Basarabiei și a Bucovinei la România, aceasta are azi un teritoriu de 316,000 Km. □ și anume vechea România are 138,000 Km. □ cu 7.500,000 locuitori; Basarabia 46,000 Km. □ cu 2.500,000 locuitori; Bucovina 10,000 Km. □ cu 750,000 locuitori și Ardealului, Bănătuul și părțile locuite de Români din Ungaria 122,000 Km. □ cu 6.300,000 locuitori.

Cehii și Banca Austro-Ungară. Statul ceho-slovac a remis Băncii Austro-Ungare o notă, în care protestează în modul cel mai energic în privința oricărei noi emisiuni de bancnote, adevărat în privința înmulțirii mijloacelor de circulațiune. Statul ceho-slovac se așează pe punctul de vedere că țara proprie este deja saturată cu bancnote, căci mai mult decât a 1/3 parte a întregii circulațiuni de bancnote, adevărat peste 10 miliarde se află în Bohemia, prin urmare trebuie evitată o nouă devaluare a banilor. O altă considerație, de care a fost condus statul ceho-slovac la remiterea notei sale de protest este, că se află în preajma înfipturii unei bănci de emisiune proprii.

Un sindicat românesc pentru politica de realități. O descoperire interesantă face revista «Magyar Nemzetgazda» într'un număr recent al ei. Ne spune, că «Albina» a întemeiat încă înainte de război, dintre băncile asociate în «Solidaritatea» un sindicat, pentru a urmări o politică de realități conștiente. Sindicatul — zice — este compus din următoarele 29 de bănci: Agricolă, (oare care din cele multe?) Ardeleana, Arieșana, Auraria, Bistrițana, Țibleşana, Chiorana, Codreana, Corôna, Corvineana, Crișana, Economul, Furnica, Lăpușana, Lumina, Minerva, Mugurul (I), Patria, Progresul, Sebeșana, Selagișana, Șincana, Șoimul, Sόμεșana, Silvania, Vatra, Victoria, Vlădeasa și Vulturul. De-ar fi făcut-o!

Cursul valutelor și monetelor străine. Centrala devizelor din Budapesta a fixat pentru valute și monete străine următoarele cursuri:

1 Dollar = K 13, un funt englez = K 55, 100 frs francezi = K 200, și 100 Leva = K 120.

K 20 aur = K 50, K 10 aur = K 25, 20 Marce = K 58·75, 20 frs = K 47·50, un funt șterling = K 60, 10 Dollar = K 123·25, fl 10 olandezi = K 49·50, 10 Ruble = K 63·25, 1 Ducat (Galben) = K 28, 1 funt turcesc aur = K 54.

În viața practică cursurile sunt, firește, mult mai urcate.

Răscumpărarea bancnotelor în lire. Guvernul ungar prin ordonanța sa Nr. 5212/918 M. E. a obligat toate băncile din țară, membre ale Centralei institutelor de bani, să răscumpere dela militari, până la 15 Decembrie a. c. incluzive, bancnote în Lire, emise de «Cassa Veneta dei Prestiti» din Udine. Cursul s'a fixat cu 95—.

Cursul dinarului. Comandamentul militar sârbesc a fixat pe teritoriile ocupate de trupele sârbești valoarea dinarului cu 100 dinar = 200 cor.

Consiliul dirigent român. Sibiu, strada Cisnădiei 4—6.

Provocare.

Toți funcționarii de finanțe, *de naționalitate română*, cari stau de prezent în serviciul central, — sau al oficiilor subordonate ministeriului de finanțe al republicii populare maghiare, prin aceasta sunt invitați, să se anunțe imediat la șeful resortului de finanțe, fie în persoană, fie în scris, pentru a fi trecuți în serviciul resortului de finanțe român.

Pentru orientare sunt încunoștințați, că toți anii de serviciu li se vor socoti și li se asigură *cel puțin* salariul acela, de care au beneficiat până acum.

Sibiu, la 11 Decembrie 1918.

Dr. Aurel Vlad,
șeful resortului de finanțe.

AVIZ.

Prima școală ardeleană de stenografie românească în Sibiu.

Cu ocazia adunării naționale dela Alba-Iulia, unde subsemnatul am funcționat singur ca stenograf român, mi s'a cerut din multe părți, să deschid o școală de stenografie românească.

În urmare îmi iau voie a comunica tuturor intelectualilor noștri, cari înțeleg necesitatea și foloasele stenografiei, și în special ale stenografiei românești, că voi începe un ciclu complet de prelegeri de stenografie românească la **22 Ianuarie 1919 st. n. în Sibiu**, sub egida și sub controlul „Asociațiunei”.

Grupând participanții, resp. participantele în grupe după gradul studiilor absolvate, intenționez a face instrucția în mod paralel pentru trei grupe astfel, ca fiecare grupă să fie ocupată în câte două zile pe săptămână și anume dela 3—5 oare p. m.

Instrucția va ținea trei luni cu observarea, că participanții, cari din cauze neprevăzute ar fi siliți să intrerupă cursul, resp. nu ar fi destul de bine pregătiți pentru a putea corespunde cerințelor de examen la încheierea celor trei luni, se vor admite fără taxă deosebită la continuarea instrucției în proximal curs de alte trei luni.

Examenul de încheiere este obligator pentru toți participanții fără deosebire și se va ține sub controlul unui juriu de examinare, care va fi chemat să verifice:

a) *alegerea textului de dictat la examen astfel, ca participanților să le fie absolut necunoscut;*

b) *manuarea sistemului cu o iuțeală de 120 silabe la minută, dictate fluent în curs de 20 de minute;*

c) *transcrierea imediată a stenogramei scrise de altă mână;*

d) *confrontarea transcrierii cu textul dictat.*

Ceice doresc a participa la acest curs, sunt rugați să se anunțe la subsemnatul cel mai târziu până la **16 Ianuarie st. n. 1919. Taxa este de K 120**— pentru fiecare participant, fără deosebire, și trebuie plătită întreagă, anticipativ.

Pentru formarea unei garde de stenografi români de încredere, dar și cu considerare la viitorul școlii și al Reuniunii noastre de stenografie, ce o proiectăm, condițiile nu pot fi mai ușoare, dar nici mai grele.

La popoarele civilizate și libere stenografia e o armă de cultură națională foarte răspândită și noi în special avem datorința să cultivăm o stenografie românească bună.

Sibiu, la 6 Decembrie 1918.

Vasile Vlaicu m. p.,
funcț. sup. la «Banca Generală de Asigurare».

Văzut:

A. Bârseanu m. p.,
prezid. «Asociațiunei».

Convocare.

În pragul marilor evenimente, cari sunt chemate a pune bazele noului stat român, *Consiliul tehnic central român* convoacă

Congresul tuturor inginerilor și oamenilor de specialitate tehnică

(poștă, telegraf, comunicație, întreprinsători etc.) români din Transilvania, Ungaria și Banat *pe ziua de Luni, 16 Decembrie st. n. la Sibiu.*

Congresul se va începe la 10 oare înainte de masă. Participanții sunt rugați, întrucât se poate, se sosească încă Duminecă. Rugăm tot Românul să răspândească această convocare între inginerii și oamenii de specialitate tehnică, fiindcă noi nu avem toate adresele.

Rugăm participarea tuturor, căci în congresul acesta se vor pune bazele tuturor acțiunilor tehnice.

Pentru Consiliul Tehnic Central Român:

Enea Grapini

I. Victor Vlad.

Súmarul:

Să ne cunoaștem. — Munca și rásplata ei integrală. — Ce perde Ungaria economicește? — Bancnotele în franci și lei emisiune germană. — *Cronică*: Necrolog. Teritoriul României mari. Cehii și Banca Austro-Ungară. Un sindicat românesc pentru politica de realități. Cursul valurilor și monedelor străine. Rásculpărarea bancnotelor în lire. Cursul dinarului. — **Provocare.** — **Aviz.** — **Convocare.**